FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT SIEGBERT ALBER

fremsat den 18. april 2002 [1]

I — Indledning

1. I den foreliggende traktatbrudssag gør Kommissionen gældende, at Den Hellenske Republik ikke inden for den dertil fastsatte frist har vedtaget de love og administrative bestemmelser, som er nødvendige for at gennemføre Rådets direktiv 97/11/EF af 3. marts 1997 om ændring af direktiv 85/337/EØF [2] om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet [3] (herefter »direktiv 97/11«). Klagepunktet baserer sig primært på, at den græske regering ikke ved udløbet af gennemførelsesfristen havde underrettet Kommissionen om nogen gennemførelsesforanstaltninger.

II — De relevante retsregler

2. I denne sag er det ikke nødvendigt her at gengive indholdet af de pågældende bestemmelser, da Kommissionen praktisk talt har gjort gældende, at direktivet generelt ikke er blevet gennemført. Jeg citerer indholdet af de relevante bestemmelser hver gang, dette viser sig at være nødvendigt i forbindelse med parternes fremstilling af deres krav og den retlige vurdering.

III — Baggrunden for sagen og parternes påstande

3. Den Hellenske Republik havde ikke givet Kommissionen meddelelse om sine bestemmelser til gennemførelse af direktivet ved udløbet af gennemførelsesfristen, som var den 14. marts 1999, og derfor tilstillede Kommissionen ved skrivelse af 5. august 1999 Den Hellenske Republik en åbningsskrivelse, hvori den anmodede denne om inden for en frist på to måneder at fremsætte sine bemærkninger vedrørende gennemførelsen af direktivet. De græske myndigheder reagerede ikke på denne åbningsskrivelse.

4. Kommissionen fremsatte herefter den 26. juli 2000 en begrundet udtalelse til Den Hellenske Republik, hvori den gentog de betragtninger, der var blevet fremsat i åbningsskrivelsen, og opfordrede Den Hel-

1 — Originalsprog: tysk.
2 — EFT 1985 L 175, s. 40.
3 — EFT L 73, s. 5.

lenske Republik til at fremkomme med sine bemærkninger inden for en frist på to måneder. De hellenske myndigheder har heller ikke besvaret denne henvendelse.

5. Derfor anlagde Kommissionen den 11. oktober 2000 nærværende traktatbrudssag og nedlagde for Domstolen påstand om,

— at det måtte fastslås, at Den Hellenske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EF-traktaten, idet den ikke inden for den fastsatte frist har vedtaget, subsidiært ikke har underrettet Kommissionen om de love og administrative bestemmelser, som er nødvendige for fuldt ud at efterkomme direktiv 97/11 om ændring af direktiv 85/335, og

— at Den Hellenske Republik dømmes til at betale sagens omkostninger.

6. Den Hellenske Republik har for Domstolen nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

IV — Parternes argumenter

1. Kommissionen

7. Eftersom Den Hellenske Republik ikke har givet Kommissionen meddelelse om, hvilke gennemførelsesforanstaltninger den har truffet, slutter Kommissionen, at sagsøgte ikke inden for den fastsatte frist har gennemført direktivet i national ret.

8. På grund af de i direktiv 97/11 indeholdte væsentlige ændringer, som Kommissionen udførligt redegør for i replikken, er det Kommissionens opfattelse, at de nationale foranstaltninger, som er vedtaget med henblik på at gennemføre direktiv 85/337, ikke er tilstrækkelige til at opfylde forpligtelsen til at gennemføre direktiv 97/11. Under retsmødet henviste Kommissionen til en pressemeddelelse af 31. januar 2002 fra den græske miljøminister, hvori der blev givet meddelelse om vedtagelsen af en ny lov, hvis formål er at gennemføre direktiv 97/11, hvilket bekræfter, at Kommissionens opfattelse er velbegrundet.

9. Under retsmødet har Kommissionen hvad angår gennemførelsen af artikel 5, stk. 3, som ændret, — der opregner de oplysninger, som bygherren skal give — desuden gjort gældende, at de græske myndigheder kun forlanger, at bygherren

udfylder et spørgeskema. Der gives herefter tilladelse til projektet under henvisning til de oplysninger, som bygherren har fremlagt, såfremt der ikke er gjort indvendinger mod projektet inden for en frist på 20 dage. Spørgeskemaet er imidlertid ikke tilstrækkeligt til at overholde de i artikel 5, stk. 3, indeholdte minimumskrav. Det bør endeligt fastslås, at denne procedure er utilstrækkelig i henseende til forpligtelsen til at vurdere projektets indvirkning på miljøet.

2. *Den Hellenske Republik*

10. Den Hellenske Republik har anført, at det første direktiv, altså direktiv 85/337, allerede er fuldstændigt gennemført, således at de ændringer, der efterfølgende er tilføjet dette ved direktiv 97/11, allerede er integreret i græsk ret. Den Hellenske Republik har til støtte herfor henvist til de forskellige bestemmelser.

11. I henhold til artikel 2, stk. 1, som ændret, skal alle projekter, der kan få væsentlig indvirkning på miljøet, således undergives et krav om tilladelse. Dette er imidlertid allerede fastsat i den græske lov nr. 1650/86 om beskyttelse af miljøet, i henhold til hvilken alle projekter er undergivet et krav om obligatorisk tilladelse.

12. Ifølge artikel 2, stk. 2a, som ændret, er det op til medlemsstaterne at afgøre, om de vil vedtage en fælles procedure for at opfylde kravene i direktiv 97/11 og direktiv 96/61/EF[4]. Denne ordlyd kan således ikke give anledning til at anse direktiv 97/11 for mangelfuldt gennemført.

13. Ifølge artikel 2, stk. 3, første afsnit, som ændret, skal medlemsstaterne overholde bestemmelserne i artikel 7, såfremt de vil fritage et projekt fra de i dette direktiv fastsatte bestemmelser (artikel 7 omhandler fremsendelse af oplysninger til en anden medlemsstat i tilfælde, hvor et projekt kan få væsentlig indvirkning på miljøet i denne medlemsstat). Den Hellenske Republik har imidlertid ikke landegrænser til en anden medlemsstat i Den Europæiske Union, hvorfor artikel 7 ikke finder anvendelse på Den Hellenske Republik. Den Italienske Republik er den eneste medlemsstat i Den Europæiske Union, som har en søgrænse med Den Hellenske Republik, men indtil dato har der ikke været noget tilfælde, hvor det har været nødvendigt at anvende direktivets artikel 7. Det er således ikke påkrævet at gennemføre hverken artikel 2, stk. 3, første afsnit, eller artikel 7.

14. Artikel 3, som ændret, fastsætter, at der ved vurderingen af indvirkningerne på miljøet ligeledes skal tages hensyn til sam-

4 — Rådets direktiv af 24.9.1996 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening, EFT L 257, s. 26.

spillet mellem alle de i bestemmelsen nævnte faktorer (som, foruden mennesker, består af fauna, flora, jordbund, vand, luft osv.). I den græske lov nr. 1650/86 forstås ved »miljø« alle de faktorer, som via deres interaktion i forhold til den økologiske ligevægt har indvirkning på livskvaliteten, den menneskelige sundhed, den historiske og kulturelle tradition samt de æstetiske værdier. På dette grundlag er de krav, som indeholdes i direktivets nye artikel 3, gennemført i græsk ret.

15. På samme måde er de ændringer, som indeholdes i artikel 4 (vedrørende vurdering,) allerede gennemført i græsk ret. Hvad især angår undersøgelsen i hvert enkelt tilfælde og fastsættelsen af grænseværdier er der allerede taget hensyn til alle de i det nye bilag III opførte kriterier.

16. I henhold til artikel 5, som ændret, udtaler den kompetente myndighed sig om, hvilke oplysninger bygherren skal fremlægge i forbindelse med godkendelsesproceduren, når bygherren eller medlemsstaterne forlanger det. Disse ændringer er allerede indført i græsk ret ved fællesministeriel afgørelse nr. 69269/5387/90 samt ved cirkulære nr. 17/94 og nr. 9/96.

17. Som svar på klagepunktet om, at oplysningerne i spørgeskemaet er utilstrækkelige til at vurdere risikoen for miljøet, har den græske regering under retsmødet anført, at spørgeskemaet vedrører den forudgående udvælgelse af projektets placering, som går forud for vurderingen af dets indvirkninger på miljøet. Spørgeskemaet erstatter således ikke den obligatoriske vurdering af indvirkningerne på miljøet. I tilfælde, hvor der opstår spørgsmål i forbindelse med gennemgangen af de i spørgeskemaet indeholdte oplysninger, vil der blive iværksat en undersøgelse. Spørgeskemaet vedrører derfor kun den forudgående godkendelse af placeringen.

18. De i artikel 6, stk. 1, indeholdte ændringer vedrørende de berørte myndigheders ansvar er allerede gennemført i græsk ret via fællesministeriel afgørelse nr. 69269/5387/90.

19. Ligeledes overholdes kravene i artikel 6, stk. 2, vedrørende høring af offentligheden allerede på nuværende tidspunkt. Den fællesministerielle afgørelse nr. 75308/5512/90 foreskriver, at udvalgene under præfekturet, som er ansvarlige for oplysningsproceduren, skal anmode om, at oplysningerne stilles til rådighed for offentligheden i 15 dage, således at der i givet fald kan fremsættes indsigelser mod projekterne. Der kan maksimalt gå op til 30 dage mellem offentliggørelsen og fremsendelsen af meningstilkendegivelserne. I praksis varer proceduren imidlertid gennemsnitligt 2,6 måneder. Høringen af offentligheden finder således sted inden for en »rimelig frist« med hensyn til indsendelse af

meningstilkendegivelser, jf. artikel 6, stk. 2. Desuden er de græske myndigheder i færd med at udarbejde et lovforslag, som navnlig indebærer, at fristerne for høring af offentligheden forlænges.

20. De i artikel 8 indeholdte ændringer er ligeledes gennemført i græsk ret (denne bestemmelse angår resultaterne af de foretagne høringer og indhentede oplysninger).

21. Artikel 9, som ændret, angår underretning til offentligheden vedrørende afgørelsen om at give eller nægte tilladelse. De kompetente græske myndigheder videresender i praksis disse oplysninger til de kompetente udvalg under præfekturet. Som følge heraf er græsk ret i overensstemmelse med de i direktiv 97/11 indeholdte krav.

22. De i artikel 10 foretagne ændringer angår udelukkende spørgsmål vedrørende bestemmelsens form og affattelse (bestemmelsen vedrører overholdelse af industrielle hemmeligheder og forretningshemmeligheder).

23. Artikel 11, stk. 2, som ændret, foreskriver, at medlemsstaterne skal meddele Kommissionen de kriterier og/eller grænseværdier, der vedtages i henhold til artikel 4, stk. 2. Denne ændring er der taget hensyn til i forbindelse med den »formelle gennemførelse« af direktiv 97/11, som lige nu er under overvejelse.

24. Artikel 13 i direktiv 85/337 er udgået, fordi det er åbenbart, at medlemsstaterne kan fastsætte strengere regler end dem, der er i fastsat direktivet for så vidt angår anvendelsesområdet og proceduren for vurdering af indvirkningerne på miljøet.

25. Græsk ret er ligeledes i overensstemmelse med forskrifterne i de ændrede bilag til direktivet. Specielt er de i bilag III opførte kriterier allerede på nuværende tidspunkt at finde i national ret. Den græske regering henviser her til artikel 4 i den fællesministerielle afgørelse nr. 69269/5387/90 samt til cirkulære nr. 17/94 og nr. 9/96 (bilag III opremser udvælgelseskriterier samt projekternes karakteristika, placering og virkninger).

26. Desuden betyder meddelelsen om en ny lov på ingen måde, at direktiv 97/11 ikke allerede er gennemført i gældende ret.

V — Vurdering

1. *Konformitet uanset manglende gennemførelsesretsakt*

27. Den græske regering bestrider, at der foreligger traktatbrud, og henviser især til, at de græske retsforskrifter, som blev vedtaget i forbindelse med gennemførelsen af direktiv 85/337, er tilstrækkelige til at sikre gennemførelsen af bestemmelserne i direktiv 97/11, uden at andre gennemførelsesforanstaltninger er nødvendige.

28. Ifølge retspraksis er et sådant argument ikke i sig selv uacceptabelt. Faktisk har Domstolen fastslået, at der findes tilfælde, hvor der med henblik på gennemførelsen af et direktiv ikke nødvendigvis kræves lovgivning i hver enkelt medlemsstat. Imidlertid kræver Domstolen også i disse tilfælde, at de pågældende nationale retsforskrifter giver en sikker hjemmel for, at direktivet efterleves fuldt ud af de nationale myndigheder, at retstilstanden med hjemmel i nævnte retsforskrifter er tilstrækkelig bestemt og klar, og at de af direktivet omfattede sættes i stand til at få fuldt kendskab til deres rettigheder og i givet fald håndhæve rettighederne ved de nationale domstole [5]. Det må derfor for hver bestemmelse i direktiv 97/11 undersøges, om græsk ret efterkommer kravene i fællesskabsretten.

5 — Dom af 23.5.1985, sag 29/84, Kommissionen mod Tyskland, Sml. s. 1661, præmis 23, og af 23.3.1995, sag C-365/93, Kommissionen mod Grækenland, Sml. I, s. 499, præmis 9.

2. *Gennemførelsen af artikel 2, stk. 1, som ændret, af artikel 3 og 4 samt artikel 6, stk. 1, og af artikel 8 og 10, som ændrede, samt af bilagene*

29. Den græske regering har i det væsentlige anført, at direktiv 97/11 allerede er gennemført ved hjælp af en fuldstændig gennemførelse af direktiv 85/337, især hvad angår ændringerne i artikel 2, stk. 1, i artikel 4 (valg af de projekter, som kræver tilladelse), i artikel 3 (omfanget af pligten til at vurdere indvirkningen på miljøet), i artikel 6, stk. 1 (myndigheder, der skal høres), i artikel 8 (hensyntagen til de foretagne høringer og indhentede oplysninger), i artikel 10 (beskyttelse af industrielle hemmeligheder og forretningshemmeligheder) og den nye affattelse af bilag I og II (opremsning af de pågældende projekter) samt indførelsen af et nyt bilag III (udvælgelseskriterier for projekterne). Den græske regering henviser i denne forbindelse til lov nr. 1650/86 samt til fællesministerielle afgørelser nr. 69269/5387/90 og nr. 75308/5512/90. Kommissionen undersøger ikke, i hvilket omfang disse bestemmelser er i overensstemmelse med de ændrede bestemmelser, som er indført ved direktiv 97/11. Kommissionen påpeger udelukkende forskellene mellem de to direktiver.

30. Ifølge Domstolens faste praksis påhviler det under en traktatbrudssag Kommissionen at godtgøre, at det påståede traktatbrud foreligger, og at fremlægge de oplys-

ninger, der er nødvendige for, at Domstolen kan efterprøve, om der foreligger et traktatbrud [6]. Kommissionen kan således ikke påberåbe sig nogen formodning som bevis for, at der foreligger traktatbrud, og er forpligtet til at bevise, at det hævdede traktatbrud foreligger [7].

31. Kommissionen har ikke bevist dette for så vidt angår de her omhandlede bestemmelser i direktivet. Kommissionen har som bevis nøjedes med at opregne alle de bestemmelser, som er blevet ændret i forhold til direktiv 85/337, og har ud fra den manglende meddelelse om gennemførelsesforanstaltninger sluttet, at disse bestemmelser ikke var blevet gennemført i græsk ret. Dette opfylder ikke kravene til bevis i sagen her, for Den Hellenske Republik har for hver enkelt bestemmelse udførligt bestridt, at den har tilsidesat sin gennemførelsesforpligtelse. Det påhvilede derfor Kommissionen indgående at undersøge den græske regerings påstande og at redegøre for, på hvilken måde man som utilstrækkelige kan kvalificere de påberåbte nationale bestemmelser i lov nr. 1650/86 samt i de fællesministerielle afgørelser nr. 69269/5387/90 og nr. 75308/5512/90, som blev fremsendt til Kommissionen af den græske regering i forbindelse med traktatbrudssag 1991/2036 i november 1990, hvilket fremgår af den begrundede udtalelse af 9. august 2000, og forelagt som bilag I til replikken.

6 — Dom af 23.10.1997, sag C-159/94, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 5815, præmis 102, af 25.11.1999, sag C-96/98, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 8531, præmis 36, og af 5.10.2000, sag C-337/98, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 8396, præmis 45.

7 — Dom af 20.3.1990, sag C-62/89, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 925, præmis 37, og af 31.1.1991, sag C-244/89, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 163, præmis 35.

32. Den Hellenske Republik kan således ikke foreholdes, at den har gjort sig skyldig i traktatbrud i forbindelse med sin gennemførelsesforpligtelse hvad angår artikel 2, stk. 1, artiklerne 3, 4, 6, stk. 1, artiklerne 8, 10 og bilag I og II som ændrede samt indførelsen af et nyt bilag III.

3. *Gennemførelsen af artikel 2, stk. 2a, som ændret (administrativ procedure)*

33. Hvad angår artikel 2, stk. 2a, bestrider Den Hellenske Republik, at der foreligger en forpligtelse til at gennemføre denne bestemmelse. I realiteten foreskriver bestemmelsen kun følgende: »Medlemsstaterne kan vedtage en fælles procedure for at opfylde kravene i [direktiv 97/11] og i Rådets direktiv 96/61/EF af 24. september 1996 om integreret forebyggelse og kontrol af forurening«. Denne bestemmelse pålægger altså ingen forpligtelse.

34. Under retsmødet har Kommissionen ligeledes erkendt, at bestemmelsen ikke pålagde medlemsstaterne en forpligtelse til at indføre en fælles administrativ procedure. Derfor kan påstanden om traktatbrud ikke tiltrædes.

4. *Gennemførelse af artikel 2, stk. 3, første afsnit, som ændret, og af artikel 7, som ændret (de øvrige medlemsstaters deltagelse)*

35. Artikel 2, stk. 3, første afsnit, i direktiv 85/337, som ændret ved direktiv 97/11, er således affattet: »Medlemsstaterne kan i undtagelsestilfælde fritage et konkret projekt helt eller delvist fra de i dette direktiv fastsatte bestemmelser, jf. dog artikel 7.« Artikel 7 foreskriver, at en medlemsstat skal inddrage en anden medlemsstat i proceduren for vurdering af virkningerne på miljøet i tilfælde, hvor denne medlemsstat er klar over, »at et projekt vil kunne få væsentlig indvirkning på miljøet i en anden medlemsstat, eller anmoder en medlemsstat, der vil kunne blive berørt i betydelig grad, herom [...]«.

36. Den Hellenske Republik tilbageviser påstanden om traktatbrud med den begrundelse, at bestemmelserne ikke kan finde anvendelse i dens situation. Den Hellenske Republik har ingen landegrænse til øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union. Den har kun en fælles søgrænse med Den Italienske Republik. Indtil dato har artikel 7 imidlertid ikke været anvendt i forholdet mellem Den Hellenske Republik og Den Italienske Republik.

37. For så vidt angår denne udtalelse skal der dog henvises til Domstolens faste praksis, hvorefter det forhold, at der i en medlemsstat ikke findes en aktivitet, der er omfattet af direktivet, ikke fritager vedkommende stat for forpligtelsen til ved lov eller administrativt at træffe foranstaltninger til sikring af, at direktivets bestemmelser gennemføres korrekt. Gennemførelsen skal skabe en ensartet retstilstand i alle medlemsstaterne i Den Europæiske Union [8].

38. Der gælder kun én undtagelse til dette princip, nemlig i det tilfælde, hvor gennemførelsen af et direktiv af geografiske grunde ikke har nogen genstand [9]. Den græske regerings argument synes at henvise til dette princip. Det synes imidlertid udelukket, at der her er tale om et sådant særligt tilfælde. Reglen i artikel 7 afhænger ikke af, om der findes en fælles grænse, men af, om et projekt kan få indvirkninger på en anden medlemsstat. Det er korrekt, at den geografiske nærhed til andre medlemsstater i denne forbindelse ganske rigtigt kan spille en rolle. Men ifølge bestemmelsen kræves det ikke, at der findes en fælles (lande)grænse til andre medlemsstater. Dette skyldes, at de indvirkninger, som kan følge af en forurening, kan strække sig store afstande. Den græske regerings argument beviser således ikke, at der ikke i Grækenland findes noget projekt, som er omfattet af artikel 2, stk. 3, og artikel 7.

8 — Dom af 16.11.2000, sag C-214/98, Kommissionen mod Grækenland, Sml. I, s. 9601, præmis 22, og af 13.12.2001, sag C-372/00, Kommissionen mod Irland, Sml. I, s. 10303, præmis 11 og 12.

9 — Dom af 7.7.1987, sag 420/85, Kommissionen mod Italien, Sml. s. 2983, præmis 5, og dommen i sagen Kommissionen mod Irland (jf. fodnote 8, præmis 13).

39. Derfor ændrer argumentet om, at nævnte bestemmelse ikke har været anvendt i forhold til Italien, ikke ved denne opfattelse. Afstanden mellem de græske og italienske kyster er på det smalleste sted ca. 140 km. Indvirkningerne på miljøet kan som følge heraf, alt afhængigt af vind- og strømforhold, ske både ad luftvejen og ad søvejen fra Grækenland mod Italien og forårsage alvorlige indvirkninger på miljøet i Italien.

40. Det bør derfor fastslås, at Den Hellenske Republik har tilsidesat sin forpligtelse til at gennemføre artikel 7 samt artikel 2, stk. 3, første afsnit, i direktiv 85/337, som ændrede ved direktiv 97/11.

5. Gennemførelse af artikel 5, som ændret (oplysninger, som bygherren skal give)

41. Under retsmødet har Kommissionen anført, at de oplysninger, som bygherren skal give i spørgeskemaet, ikke er i overensstemmelse med kravene i artikel 5, og at myndighederne tilmed giver tilladelse, såfremt der ikke er fremsat indsigelser. Den græske regering har hertil svaret, at spørgeskemaet kun spiller en rolle i forbindelse med den forudgående godkendelse af placeringen. Det erstatter ikke vurderingen af indvirkningerne på miljøet og er blot første fase af denne vurdering, som er obligatorisk for alle projekter.

42. Som det allerede er anført, påhviler det Kommissionen at bevise, at der foreligger brud på traktaten. Eftersom dette punkt ikke er blevet undersøgt i forbindelse med den skriftlige forhandling, og eftersom Kommissionen ikke har bestridt Den Hellenske Republiks udtalelser om, at spørgeskemaets betydning er begrænset udelukkende til den første fase i en fuldstændig vurdering af indvirkningerne på miljøet, kan det ikke lægges til grund, at der er sket tilsidesættelse af forpligtelsen til at gennemføre artikel 5, som ændret.

6. Gennemførelse af artikel 6, stk. 2, som ændret (høring af offentligheden), og af artikel 9, som ændret (offentliggørelse af afgørelser om at give eller nægte tilladelse)

43. Hvad angår gennemførelsen af artikel 6, stk. 2, og artikel 9 henviser den græske regering ikke kun til gældende love, men også til administrativ praksis.

a) Gennemførelse af artikel 6, stk. 2

44. I henhold til artikel 6, stk. 2, »sørger medlemsstaterne for, at enhver anmodning om tilladelse såvel som de oplysninger, der er indhentet i henhold til artikel 5, stilles til rådighed for offentligheden så betids, at de berørte dele af offentligheden får lejlighed til at udtale sig, inden der gives tilladelse til projektet«. Den Hellenske Republik bekræfter, at græsk ret i øjeblikket foreskriver en frist på fra maksimum 15 til 30 dage til borgernes deltagelse, men tilføjer, at proceduren imidlertid i praksis varer omkring 2,6 måneder [10]. Offentligheden har således en rimelig frist til at tage stilling. I et lovforslag, som for tiden er under udarbejdelse med henblik på at gennemføre direktiv 97/11, fastsættes desuden længere frister for offentlighedens deltagelse.

45. Det skal indledningsvis bemærkes, at det fremgår af fast retspraksis, at medlemsstaterne skal gennemføre direktivbestemmelser ved bestemmelser, hvis bindende virkning er uomtvistelig, og som af hensyn til de berørte personer er tilstrækkeligt specifikke, bestemte og klare [11]. En rent administrativ praksis, som ifølge sagens natur frit kan ændres af forvaltningen, og som ikke er bragt til offentlighedens kundskab på passende måde, kan ikke anses for en gyldig opfyldelse af den gennemførelsesforpligtelse, som påhviler medlemsstaterne [12]. Følgelig kan en henvisning til en administrativ praksis, hvorefter den gennemsnitlige frist for proceduren er 2,6 måneder, ikke bruges til at bevise, at direktivets artikel 6, stk. 2, virkelig er gennemført i græsk ret, og at der i bestemmelsen foreskrives en rimelig indsigelsesfrist.

46. Kommissionen udleder af de bebudede lovmæssige ændringer og den i denne forbindelse planlagte forlængelse af indsigelsesfristen fra 15 til 30 dage, at Den Hellenske Republik har erkendt, at den ikke indtil nu har givet en rimelig frist. Kommissionen henviser i den anledning især til den græske regerings skrivelse af 8. november 1999, hvori denne reagerede på en klage om tilsidesættelse af gennemførelsesforpligtelsen for så vidt angår den tilsvarende regel i direktiv 85/337.

47. Man kan imidlertid spørge sig selv, om man af meddelelsen om lovmæssige ændringer kan udlede, at der foreligger en reel erkendelse af, at gennemførelsen er mangelfuld. Dette afviser den græske regering på det bestemteste. Det er korrekt, at forlængelsen af indsigelsesfristen kan være et tegn på, at den græske lovgiver finder en længere indsigelsesfrist nødvendig. Denne kendsgerning viser imidlertid ikke i sig selv, om den nuværende indsigelsesfrist er »rimelig« i direktivets forstand. Altså er det ikke muligt alene ud fra den bebudede forlængelse af fristen at udlede, at den nuværende frist ikke er passende.

10 — I svarskriftet (s. 4) er der tale om mere end tre måneder.

11 — Dom af 4.12.1997, sag C-207/96, Kommissionen mod Italien, Sml. I, s. 6869, præmis 26, og af 18.10.2001, sag C-354/99, Kommissionen mod Italien, Sml. I, s. 7657, præmis 27.

12 — Dom af 6.5.1980, sag 102/79, Kommissionen mod Belgien, Sml. s. 1473, præmis 11, og dommen i sagen Kommissionen mod Italien (nævnt i fodnote 11, præmis 28).

48. Kommissionen redegør for sit vedkommende ikke for, hvorfor fristen på 15 dage ikke er passende. Den fremkommer ikke med nogen sammenligninger til de øvrige medlemsstater og illustrerer ikke sit klagepunkt med eksempler på tilfælde, hvor der ikke har kunnet fremsættes indsigelser, eller hvor disse er blevet afvist som følge af fristens længde.

49. Det må således fastslås, at Kommissionen ikke har bevist, at der foreligger det af den påberåbte traktatbrud hvad angår artikel 6, stk. 2, i direktiv 85/337, som ændret ved direktiv 97/11.

b) Gennemførelse af artikel 9, som ændret (offentliggørelse af afgørelser om at give eller nægte tilladelse)

50. Hvad ligeledes angår gennemførelsen af artikel 9, som ændret, hvorefter den kompetente myndighed skal offentliggøre afgørelser om at give eller nægte tilladelse samt begrundelsen for disse, henviser Den Hellenske Republik også her til administrativ praksis. De kompetente græske myndigheder fremsender regelmæssigt de relevante oplysninger til de kompetente udvalg under præfekturet. Med hensyn til artikel 9, stk. 2, i henhold til hvilken »enhver medlemsstat, der er blevet hørt i overensstemmelse med artikel 7«, skal underrettes, henviser Den Hellenske Republik til de bemærkninger, som er fremsat vedrørende begrundelsen for, at artikel 7 ikke finder anvendelse på Den Hellenske Republik.

51. Som jeg allerede har anført ovenfor, kan en henvisning til gældende administrativ praksis ikke bruges til at bevise, at en medlemsstat har opfyldt sin gennemførelsesforpligtelse. Ligeså irrelevant er argumentet om, at Den Hellenske Republik ikke på nogen måde er forpligtet til at gennemføre artikel 7. På baggrund af den hellenske regerings holdning må det derfor fastslås, at denne ikke har opfyldt sin forpligtelse til at gennemføre artikel 9, som ændret.

7. *Gennemførelsen af artikel 11, stk. 2 (meddelelse af kriterier for en undersøgelse i hvert enkelt tilfælde)*

52. I henhold til artikel 11, stk. 2, skal medlemsstaterne meddele Kommissionen de kriterier og/eller grænseværdier, der vedtages med henblik på den i artikel 4, stk. 2, anførte undersøgelse i hvert enkelt tilfælde. Den Hellenske Republik bekræfter, at der vil blive taget hensyn til denne ændring af direktivet i forbindelse med det påtænkte lovforslag, som har til formål fuldt ud at gennemføre direktiv 97/11. Den Hellenske Republik erkender således udtrykkeligt, at artikel 11, stk. 2, endnu ikke er gennemført i græsk ret. Det må derfor fastslås, at Den Hellenske Republik har tilsidesat sin forpligtelse til at gennemføre artikel 11, stk. 2.

8. *Klagepunktet om manglende meddelelse*

53. Kommissionen anmoder subsidiært Domstolen om at fastslå, at Den Hellenske Republik har tilsidesat sine forpligtelser ved ikke at underrette Kommissionen om de forholdsregler, der er vedtaget for at gennemføre direktiv 97/11.

54. Domstolen har allerede flere gange fastslået, at der ikke skal tages stilling til spørgsmålet om manglende underretning og meddelelse om de bestemmelser, som burde have været vedtaget for at efterkomme et direktiv, i det tilfælde, hvor det fastslås, at den pågældende medlemsstat har tilsidesat de særlige forpligtelser, der følger af direktivet [13]. Eftersom det i denne sag er fastslået, at der forelå traktatbrud hvad angår gennemførelsen af artikel 2, stk. 3, samt artikel 7 og 9 og artikel 11, stk. 2, er det unødvendigt at undersøge spørgsmålet om manglende underretning.

55. For så vidt angår de øvrige bestemmelser er det derimod ikke bestridt, at Den Hellenske Republik ikke har givet Kommissionen meddelelse om de gennemførelsesforanstaltninger, der er vedtaget for direktiv 97/11. Den Hellenske Republik har end ikke henvist til sin meddelelse af 1990, hvori den underrettede Kommissionen om de foranstaltninger, der blev vedtaget for at gennemføre direktiv 85/337. Derfor må det fastslås, at Den Hellenske Republik hvad angår artikel 2, stk. 1 og 2a, samt artikel 3, 4, 5 og artikel 6, stk. 1 og 2, samt artikel 8, 10 og 13 og bilagene I, II, III og IV til direktivet har tilsidesat sine forpligtelser, idet den ikke inden for de fastsatte frister har underrettet Kommissionen om de love og administrative bestemmelser, der er vedtaget for at gennemføre direktivet, således som det kræves i henhold til dettes artikel 3.

VI — Sagens omkostninger

56. I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. I bestemmelsens stk. 3 er det imidlertid fastsat, at Domstolen kan fordele sagens omkostninger eller bestemme, at hver part skal bære sine egne omkostninger, hvis hver af parterne henholdsvis taber eller vinder på et eller flere punkter, eller hvor der foreligger ganske særlige grunde.

57. I nærværende sag har Kommissionen ikke bevist, at alle bestemmelserne er mangelfuldt gennemført. Kommissionen taber således på en del af sine klagepunkter. Det er kun for så vidt som traktatbruddet er erkendt, at det kan betragtes som bevist. Imidlertid finder jeg det ikke passende at fordele sagens omkostninger. Sagen er, når

13 — Dom af 18.5.1994, sag C-303/93, Kommissionen mod Italien, Sml. I, s. 1901, præmis 6 og 7, og af 28.9.1994, sag C-65/94, Kommissionen mod Belgien, Sml. I, s. 4627, præmis 5, samt dommen i sagen Kommissionen mod Grækenland (jf. fodnote 4, præmis 12 og 13).

alt kommer til alt, anlagt, fordi Den Hellenske Republik i strid med artikel 3 i direktiv 97/11 ikke har underrettet Kommissionen om de forholdsregler, den har vedtaget for at gennemføre direktivet. Den Hellenske Republik bør følgelig dømmes til at betale sagens omkostninger, således som Kommissionen har nedlagt påstand om.

VII — Forslag til afgørelse

58. På baggrund af ovenstående betragtninger skal jeg foreslå Domstolen at træffe følgende afgørelse:

»1) Den Hellenske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til traktaten, idet den ikke inden for de fastsatte frister har vedtaget de love og administrative bestemmelser, som burde have været truffet for at sikre en fuldstændig gennemførelse af artikel 2, stk. 3, første afsnit, artikel 7 og 9 samt artikel 11, stk. 2, i Rådets direktiv 97/11 af 3. marts 1997 om ændring af Rådets direktiv 85/337/EØF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet.

2) Den Hellenske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til traktaten, idet den ikke inden for den fastsatte frist har underrettet Kommissionen om de bestemmelser, som den har vedtaget for at sikre en fuldstændig gennemførelse af artikel 2, stk. 1 og 2a, af artikel 3, 4 og 5 samt artikel 6, stk. 1 og 2, og artikel 8, 10 og 13 samt bilag I, II, III og IV til direktiv 97/11.

3) Den Hellenske Republik betaler sagens omkostninger.«